

BÉKEHÍRNÖK

„A jövőendő a béke emberéé”

XX. (LXX.) ÉVF. 44. SZÁM

A MAGYARORSZÁGI BAPTISTA EGYHÁZ LAPJA

1976. OKTÓBER 31.

„Mindeddig megsegített minket az Úr”

1 Sámuel 7:1–12

Nagyon világosan bontakozik ki igénkben annak a győzelemnek az eredménye, melyet az emlékkő felállítása és a mellette elhangzott vallástétel jelentett. Izrael népe között lelki megújulás történt. Siránkozni kezdtek az Úr után. Amikor Sámuel meghirdette nekik Isten időszerű üzenetét, készek voltak engedelmessé válni.

Hitméllyítő napot tartottak Mispában. Böjtöltek, imádkoztak az Úr előtt. Ez kezdett nem tetszeni a filliszteusoknak. Úgy vélték, ha Izrael erős lesz az Úrban, erős lesz a harcban is. Ha elveti az idegen isteneket, lerázza a filliszteusok igáját is.

A filliszteusok ellenséges indulata akkor csapott magasra, midőn Isten népe a megölt bárány köré gyülekezett. Nem bánta a sátán, ha az Úr népe Lótként a világ legszebb és leggazdagabb vidéke után áhítozik, csak fordítson hátat a Megölt Báránynak. Tudja jól az ördög, hogy Isten Báránya az Úr népének élete, ereje, szabadsága, üdvössége. Ha sikerül Isten népét megakadályozni abban, hogy összegyűljön a megölt Bárány körül, ő neki lesz győztes csatája. De akkor Eben-Haézer helyett Ikabód hangzik el: „Oda van Izrael dicsősége!”

Amikor a reformációra emlékezünk, igénk és a reformáció eddig megtett útja között több közös vonást találhatunk. Ezekből Eben-Haézer emelem ki: „Mindeddig megsegített minket az Úr.”

Mindeddig, azaz több mint négyszáz esztendeig. Hosszú volt ez az út. Sok volt a harc, a külső és a belső egyaránt. De Istennek hála legyen, a négyszáz éves küzdelem ellenére vannak a reformációnak egyházai, és vannak benne élő gyülekezetek. Nem azért, mert a reformáció egyházai nagyok, erősek, hanem azért, mert „Mindeddig megsegített minket az Úr.”

Mi volt eddig a reformáció négyszáz évében?

Sok-sok küzdelem, mint Izrael népe életében. Harcban született és harcban nőtt fel a reformáció mind a mai napig.

Az első harc az ágostonrendi kolostorban kezdődött, akkor, midőn Luther felismerte a Római levélben, hogy az ember egyedül hit által igazul meg, a törvény cselekedete nélkül. Eddig ezt ő nem így tudta, nem így látta, nem így gyakorolta. Ő kemény önsanyargatásban kereste a bűnbocsánatot és az üdvösséget, Tetzelt pedig olcsó bűnbocsánati céddal árusította azt.

A következő harc az egyetemen és a szászokan indult meg, midőn Luther elkezdte tanait nyilvánosan hirdetni. Ennek a küzdelemnek kiemelkedő jele, amikor Luther az egyetemi ifjúság jelenlétében nyilvánosan megégette azt a bullát, mellyel őt a pápa az egyházból kiátkozta. A döntő jelenet 1517. október 31-én történt, mikor a wittenbergi vártemplom ajtajára kiszögezte híres 95 tételét.

A harc a birodalmi gyűléseken folytatódott. Ezek közül legnevezetesebb a wormszi birodalmi gyűlés volt, melyen Luthert felszólították tanai visszavonására. Ez után mondta el híres szavait:

ha öt tanai helytelenségéről a Bibliával meg nem győzik, semmit nem von vissza.

Sajnos, később a harc a csatatereken is dúlt. Ennek egyik nevezetes állomása a lützeni csata. Itt a német protestánsok segítségére siető Gusztáv Adolf svéd király elesett ugyan, de megmentette a reformáció ügyét.

Belső harcok is jelentkeztek a reformáció egyházában, főleg szellemi síkon. Ezek közül legsúlyosabb a racionális teológia volt. A reformáció egyházai azonban ezeket a veszedelemeket is legyőzték. Lassanként az igehirdetés központjába Krisztus és az ő evangéliuma került.

Mi lesz ez után a reformáció egyházaival?

További küzdelem. Ezen a földön Krisztus egyháza harcoló egyház. A poklok kapui ontják a tüzes nyilakat és tüzes ördögöket. De az egyház létének alapja nem tagjaiban és nem pappjaiban van, hanem az Úr Jézus Krisztusban. Ő pedig „tegnap és ma és mindörökké ugyanaz”.

Az Egyház Krisztus egyháza. Az Ige Krisztus igéje. Népe Krisztus népe. Ő váltotta meg vérével, ő hívta ki a világ minden népéből, ő szentelte meg és ő tartja meg őket most és mindörökké.

A reformáció négyszáz éves múltja azt bizonyítja, hogy: „Erős vár a mi Istenünk.” Azt, hogy „Mindeddig megsegített minket az Úr.” Ez az ígélet ma is fennáll és bízhatunk benne. Ha úgy is látszik, hogy az egyházban a sorok megrikultak, erősítsen bennünket az Úr Jézus szava: „Ne félj, kicsiny nyáj! Tetszett a ti Atyátoknak, hogy néktek adja az országot.” Ezen a döntésen az ördög látszólagos győzelme sem változtat.

Csak legyenek a reformáció egyházai Krisztus egyháza, melyben a legnagyobb ügy a megfeszített és feltámadt Krisztus, és semmi más. Legyenek a reformáció egyházai az Ige egyháza, melyben tisztán hangzik az Ige és nem ütfélre, nem köves talajra és nem tövis közé hull, hanem jó talajra. Legyenek a reformáció egyházai a szolgálat egyháza. Lássák meg, mennyi sebből vérzik a világ. Álljanak az emberiség problémái mellé az irgalmas samaritánus lelkiületével. Ilyen egyházra a világ szerint is nagy szükség van.

Befejezésül visszatérek az ígéhez. Vegyük mi is komolyan a prófétai beszédet. „Tetszett az Istennek, hogy az igehirdetés bolondsága által tartsa meg a hívőket.” Ha valamikor Isten megáldotta a reformáció egyházait, akkor legfőképpen az Igén keresztül áldotta meg. Énekeljük és gyakoroljuk hát buzgólagosan: „Nem hagyjuk el a Bibliát, Isten szent Igéjét.”

Seregeljünk mi is egybe, a megölt Bárány, Krisztus mellé. Ha lehet, ne csak kétszer egy esztendőben. Ő a mi Megváltónk, Megtartónk és Üdvöztőnk. Így sokszor elmondhatjuk még: „Mindeddig megsegített minket az Úr!”

Békefi Pál

CÉLTUDATOS EGYÜTTMŰKÖDÉS

Az Európai Baptista Szövetség budapesti Tanácsulása megbízta Alekszej Bicskovot, az EBSZ elnökét — aki egyúttal a Szovjetunióbeli Evangéliumi Keresztény Össz-szövetségi Tanácsának a főtitkára —, hogy az 1977-ben Moszkvában megrendezésre kerülő Vallásközi Konferencián képviselje az európai baptistákat.

A Vallásközi Konferencia Előkészítő Bizottsága szeptember 28–30. között ülést tartott Moszkvában. Ezen a megbeszélésen elfogadták a Magyarországi Baptista Egyház által készített és az EBSZ budapesti ülésén jóváhagyott tanulmányt, és azt a Vallásközi Konferencia hivatalos dokumentum-anyagai közé sorolták.

Az Előkészítő Bizottság elnöke, Juvenal metropolita az alábbi levelet intézte — A. Bicskov által — Laczkovszki János egyházelnök testvérhez:

„Szívélyes köszönetemet fejezem ki a Moszkvában 1977-ben tartandó vallásközi konferencia tanulmány-anyagáért, amelyet a Magyarországi Baptista Egyház készített.”

A reformációra emlékezünk

A reformáció talajába gyökerező protestáns egyházak évről évre megünneplik szerte a világon október 31-ét, a reformáció elindulásának napját (1667-től, azaz a reformáció 150. évfordulója óta). Luther Márton ezen a napon függesztette ki a Wittenberg-i vártemplom kapujára 95 tételből álló proklamációját, amely megvívta a X. Leó pápa által meghirdetett búcsú- és bűnbocsátó céddal árusítását. A wittenbergi kalapács-ütések rezonanciája alapjában ráta meg a feudális társadalommal egybeforrt, elvilágiasodott középkori katolikus egyházat. Ugyanakkor azonban az egyháztörténelemnek is egy újabb szakaszát indította el.

Az „örök reformáció” tüze ma is fellobban mindazokban, akiket Jézus Krisztus evangéliuma továbbadásának a kényszere hevít, ezért mindig magával ragad bennünket, ami 1517-ben történt. Mi is valljuk a régen sokat idézett felosztást: „ecclesia semper reformari debet”, „az egyház mindig megújulásra szorul”. Ezért tanulmányozzuk e fontos történelmi eseményt napjainkban is.

Csodálatos dolog az, hogy Isten minden korban talált alkalmas eszközöket, embereket, hogy megújítsa, megtisztítsa munkáját elvégezze egyházában és e világban. A wittenbergi templomajton dörömbölgő kalapács nyelét dr. Luther Márton, az ágostonrendbeli szerzetes fogta, aki a Fekete Kolostor toronyszobájában vívódások között alkotott téziseit a nyilvánosság elé tárta.

Benne érett gyümölcse az a program, amit az előreformátorok évszázadokkal előbb reményességként hordtak a szívükben. A pauliciánusok, a katharok, a bogumilok, a valdensek, Wiclif és Husz János hívei — mint előreformátorok — mind-mind az egyház megújulását sürgették. Hősi életük, illetve közülük sokaknak a vértanúhalála magvetés volt a reformáció számára.

Luther Márton hatalmas eszköz lett Isten kezében. Rendíthetetlen buzgósággal, vaskarattal vitte végbe az egyház megreformálásának ügyét. Tíz hónap alatt lefordította nép nyelvére, az Újtestamentumot. Fölfedte benne a mély titkot, az alig érthető, de fenséges igazságot: „Kegyelemből... hit által!” Nem új igazságot fedezett fel, hanem rámutatott az elfeledett régre. Az Újtestamentum lefordításával pedig odahe-lyezte az Igét az olvasó milliók szívére.

Amikor a reformációra emlékezünk, összefüggéseiben látjuk a múltat. 1517. október 31-én elpattan a türelem meg-

feszített húrja, amit az előreformátorok már évszázadokkal előbb hangolni kezdtek. De ezzel a nappal nem zárult le a reformáció ügye, hanem csupán elindult egy nagy történelmi folyamat. Egy-mást követik az események: a pápai bulla elégetése (1520), a Wormsi Országgyűlés (1521), Kálvin János fellépése, a reformáció terebélyesedése.

Ebben a nagy mozgásban meghatározó szerepet játszanak azok az erők is, amelyeket a reformáció harmadik, úgynevezett népi ágaként ismert anabaptista elődeink képviseltek. Ők ugyanabban a történelmi levegőben éltek, és ők is az elposványosodott lelki élet megújításán fáradoztak. De mivel radikálisabb elveket vallottak, a kezdeti lendület után el is véreztek.

Anabaptista elődeink olyan evangéliumi igazságokat tűztek zászlaikra, amelyeket már eddig is ismertek a különböző „eretnek-mozgalmak.” Olyan társadalmi igazságtalanságok megváltoztatásának követelésével álltak elő, amelyek igen széles néprétegnél eleven visszhangra találtak. Vezetőik, többek között Münzer Tamás, Grebel Konrad, Maintz Félix, majd dr. Hubmayer Bal-tazár munkássága azt mutatja, hogy az anabaptista mozgalom nem csupán egy-két alapítói nevéhez fűződik. Éppen ezért árnyalt és sokrétű mozgalom. Azon a jellemző vonáson túl, hogy fel-nőtt hitvallók bemeztését gyakorolták, az is jellemző volt rájuk, hogy szabad-egyházi jellegű képviseltek a korabeli népegyházzal, ill. államegyházzal szem-ben. Többnyire az elnyomott rétegek tagjai csatlakoztak hozzájuk, ezért is tartja őket Karl Kautzki, a „szocializ-mus előfutárai”-nak, vagyis haladó tár-sadalmi tényezőnek.

A XVI. század elejétől egészen a XVIII. század végéig Magyarországon is voltak anabaptista telepek. Magas kultúrájú életük bizonyítéka a habán kerámia néhány tucat ránk maradt ere-deti darabja, valamint gyógyszerészeik-nek, orvosainak máig fennmaradt jó-híre, és mindez evangéliumi, mély hi-tük egyenes következménye.

A reformáció emlékünnepe órájuk is emlékezünk, akik korukban a legkö-vetkezetesebb képviselői voltak az evan-gélium tanításának. Társadalmi vonat-kozásban pedig elveikkel messze meg-előzték korukat. Isten adjon bölcsessé-get a késői utódoknak, hogy elődeink nyomdokában tovább haladjunk az örök reformáció útján!

Mészáros Kálmán

Köszönet és áldáskívánás

A hálaadásra készítő tények között örömmel veszem számba a Békehírnök olvasói előtt az Európai Baptista Szövetség budapesti ülését, amelyre szeptember 15–20. között került sor.

Egyházunk számára ez volt az első alkalom, hogy ilyen széles körű tanácsko-zást szervezzünk és ennek résztve-vőit vendégül lássuk. A tanácsülés be-fejezése után hálaadással teszünk bi-zonyosságot arról, hogy az Úr segítségül volt nekünk ebben a vállalkozásunk-ban is.

Az európai baptisták budapesti ta-nácskozását egyrészt a jó testvéri lég-kör és az ehhez kapcsolódó lelki áldás jellemezte, másrészt ez a találkozás az egyházakra szélesebb körben váró és az emberiség javát e világ békéjét munkáló szolgálatokban is előrelépést jelentett. Mi ennek szívből örülünk, hi-szen ebben is láthatjuk, hogy a gondos előkészület és az egyházunk részéről hozott anyagi áldozat nem volt hiába-való. Vendégeink szép élményekkel és a testvéri közösség áldásaival tértek vissza otthonaikba. Ezt az azóta érke-zett számos köszönőlevél is igazolja.

Amikor ezért hozzánk illően hálát mondunk mennyei Atyáknak, az egy-ház elnöksége nevében megköszönöm testvéreink imádságát, anyagi ál-doza-tát és mindennemű segítőkészségét, amelynek az volt a célja, hogy közös ügyünket, Urunktól kapott szolgálata-tunkat ebben is jó eredménnyel végez-hessük el.

A köszönet kifejezésével együtt mennyei Atyánk gazdag áldását kí-vánom az áldozatot vállaló testvérekre és gyülekezeteinkre, az Ige szavaival: „Hogyan is adhatnánk eléggé hálát Is-tennek értetek mindazért az örömről, amellyel megörvendeztetek minket a mi Istenünk előtt?” — „... titeket pedig az Úr gyarapítson és gazdagítson a sze-retetben egymás iránt, ahogyan mi is szeretünk titeket. Erősítse meg a szíve-teket és tegyen titeket feddhetetlenné a szent életben, a mi Istenünk és Atyánk színe előtt, amikor a mi Urunk Jézus Krisztus eljön minden szentjével együtt.” (1 Thess 3:9, 12–13)

Testvéri üdvözléssel:
Laczkovszki János

Van mit megköszönni

„Jöjjetek el és halljátok meg, hadd beszéljem el minden istenfélőnek, mit cselekedett az én lelkemmel!”

Zsolt. 66:16.

A köszönetnyilvánítás, a megköszönés az ember nemes tulajdonságainak egyike. Elmarasztalóan beszélünk arról az emberről, aki ezt elmulasztja, figyelmen kívül hagyja. Azt mondjuk: faragatlan, figyelmetlen. A köszönetmondás az első sugara a halának az ajándékért, az adományért, a jóért. Igaz, a hála a meghálálás több a megköszönésnél, amit magunk is elvárunk másoktól. Legalább ezzel szolgáljunk másoknak és Istennek.

Isten felé történő megnyilatkozásaink útja döntő többségében embereken keresztül vezet. Nem tudjuk Istent szeretni, szolgálni és neki köszönetet mondani, feléje igazán hálásnak lenni az emberek, de különösképpen lelki testvéreink megköszönésével.

Hajlamosak vagyunk dicsekedni anyagi vagy lelki javainkkal. Úgy beszélünk róluk, mint sajátunkról, pedig ha a kérdés lényegét nézzük, megláthatjuk, hogy amikkel rendelkezünk, azok Isten gazdag kegyelmének drága csöppjei földi vándorlásunk napjaira. A kérdés tovább fűződik: vajon figyelmesek voltunk-e, Istennek olyan gyermekei, akik nemcsak elfogadnak, hanem meg is köszönnék.

Életünk tele van javakkal és eseményekkel. Emberi mértékünk, lelki látásunk és érzékeink különbsége egyéniségünkől függően változik. Amennyien vagyunk, annyiféle módon reagálunk az Isten által nyújtott javakra is.

Javaink két nagy tábora vesz bennünket körül. Az egyik: anyagi javak, földi gazdagság; a másik: lelki javak, szellemi gazdagság. Mindkét csoport tagadhatatlanul isteni ajándék, az ő kegyelme folytán. Az is bizonyos, hogy ezeket ő céllal adta.

De hadd térjen vissza ismét a kérdés: vajon megköszöntem-e ezeket Istennek? Vizsgáljam csak meg anyagi javaimat és álljak meg annál a dolognál, amit eddig még nem köszöntem meg Istennek! Ezen a ponton hiányzott még a kellő lelki intelligenciám Isten felé. Még most van alkalmam — pótoljam!

Lelki javaink a mennyei világ fényei, ragyogásai életünkben. Jelenlétük az erőforrása lelki életünknek. A belőlük származó erők segítenek bennünket Krisztus útján járni. Nélkülük lelkileg elsatnyulunk, majd lelki halálba zuhanunk. Lelki javaink sokaságát, tehát Isten kegyelme gazdag kiadásának tengernyi voltát képtelenség felsorolni. Hiszen benne élünk, mozgunk, vagyunk. Úgy vesz bennünket körül, mint a levegő. Bárhova megyünk: ott van.

Isten kegyelmének reánk árasztott gazdagságából csupán néhányat említünk. Hiszen a hívő ember ezeket mind jól látja, s szívében hálával tekint Isten felé, amikor arra gondol, hogy hazánkban már több mint harminc év óta békében fekszünk-kelünk. A szebb és emberibb életforma építésében nem zavar és nem akadályoz bennünket semmi és senki. Isten adott hazánk élére bölcs és nemzetünk kormányzásához igazán jól értő férfiakat, akik örömmel fáradoznak a mások javán is.

Van mit megköszönni Istennek akkor is, ha közösségi életünkben széttekintünk, mert látjuk gyülekezeteinkben, testvéreink életében Isten Lelke vezetésének, kormányzásának fokozatos előre haladását, kiterjedését. Egységben, egymást

megbecsülve, egymást szeretve, megbocsátva egymás gyöngegségeit — éljük közösségi életünket!

Nekem különösen nagyon sok megköszönni valóm van Istennek. Központi Tanácsunk, lelkipásztori karunk, igehirdető testvéreink egymást megértve, kéz a kézben építjük Isten házat és országát.

A lelki építés és épülés mellett Isten adott lehetőséget fellettes állami és egyházi szerveink útján, hogy Pünkösdi Községünk székháza és imaháza felépülhessen Budapesten. E nagyszerű és nagyméretű építkezés kétszázötven éves időtartama alatt zavartalanul folyhatott a munka. A szükséges anyagi fedezet mindig kellő időben érkezett, mind hazai, mind külföldi barátainktól és testvéreinktől. Isten sokszor igazolta csodálatosan felénk hajló kegyelme kiadását.

Ebben az objektumban kaptak helyet közösségünk központi szervei, hivatali helyiségei, imaterem, tárgyaló termek, biblia-iskolai előadó termek és egyéb szükséges helyiségek. Különösen hálásak vagyunk Istennek ilyen nagy méretű, felénk tanúsított gondoskodásáért, mert ez a munka pünkösdi népünk történetében egyedülálló.

Nem mulaszthatom el, hogy megköszönjem Istennek azt a lehetőséget, ami számomra a közelmúltban adatott: a Szabadegyházak Tanácsához tartozó evangéliumi egyházak egyik küldötteként a Szovjetunióban tehettem látogatást, és az ott élő hittestvéreim gyülekezeteiben szolgálhattam Isten Igéjével. Amikor az egyik kiev-i pünkösdi gyülekezet istentiszteletén részt vettem, magas lángra csapott szívem oltárán a köszönet és hála lángja. Ez a nemzet, amely 30 évvel ezelőtt ezer sebből vérzett, azért, hogy mi, magyarok is szabadon élhessünk és Európa többi országai se essenek a fasizmus áldozatául, most százezerszám építi a gyönyörű lakásokat, középületeket. De ugyanakkor ott, Kievből Isten nepe, pünkösdi testvéreink is építik szép, nagy imaházukat. A falak egy része már akkor állt. Megnyitására szóbeli hívat kaptam kiev-i testvéreimtől.

Igen, van mit megköszönni. Az egészséges hívő ember háláad és köszönő szívű! Mondd, megköszönted már szemed világát, egészségedet, munkahelyedet, családodat, körülményeidet, örömedet, bánatodat, lelki látásodat, Isten kinyilatkoztatott igazságait, a kegyelmet, a megígért örök életet? Vagy rossz gyermek módjára mindezeket természetesnek veszed? Úgy gondold, ezeket nem kell megköszönni? Ne feledd: Isten minden lelki adománya neki nagyon sokba került. Ő Fiát, a legkedvesebbet áldozta fel ezért. Ne menj hát el közömbösen e dolgok mellett, legalább köszönd meg — ezt megteheted.

Még egy terület, mint fentebb említettem: életünk sok-sok eseménye. Ezek szakadatlan sorozata az élet. Amikor megakad, az élet megáll. Itt is két hatalmas terület a mozgáskörünk: a fizikai és a szellemi sík. Mindkét terület naponként újakat produkál. Változatos, sokszínű az életünk. Mindkét terület tele van lehetőségekkel. Mindkét területen percről percre valami felől dönteni kell. Ne feledjük, Isten nemcsak a tényeket veszi tudomásul, hanem odafigyel lehetőségeinkre is. Hiszen ezek is az ő adományai. Megköszönted már ezeket? Életem éppen ezért ilyen színes, sokrétű, mert ő nagyon szeret, még akkor is, ha az események könnyeket fakasztanak. Gondold meg: ő atyád, a legjobbat akarja számodra. Ne zúgolódj, ha köves az életutad. Ezt is köszönd meg. Meglátod: a köszönet és a hála Istent új javak adományozására készíti, serkenti. Ezután kevesebbet, ritkábban panaszkodj és többet köszönd meg Istennek!

Deák József
az Evangéliumi Pünkösdi
Közösség elnöke

A H.N. Adventista Egyház életéből

Mint ahogyan korábban hírül adtuk, június 4-én Palotay Sándor, a Szabadegyházak Tanácsa elnöke vezetésével Szakács József, a H. N. Adventista Egyház elnöke és Zarka Dénes titkár látogatást tettek több európai adventista lelkészkepző intézetben. A látogatás alatt született megállapodás alapján az Egyháztanács ösztöndíjast küldött a Collonge-i adventista főiskolára.

Az Euro-Afrikai Divízió vezetőinek külön kérése volt, hogy az Adventista Egyház magyarországi vezetősége azok közül javasoljon ösztöndíjasokat, akik a SzET-Lelkészkepző elvégzése után a Debreceni Teológiai Akadémián is eredményes vizsgát tettek és ott is lelkészoklevelet szereztek.

Debrecenben 1976. áprilisában kilenc adventista hallgató tett eredményes vizsgát. Közülük — az Egyháztanács javaslatára — Szilvási József kapott egyéves tanulmányi ösztöndíjat az Euro-Afrikai Divíziótól.

Szilvási József 1951. június 18-án született Hajdúnánáson, adventista családban. 1970. április 13-án merítették be. 1974. júniusától a H. N. Adventista Egyház segédlelkésze. Először Békés megyében, majd pedig Budapest környékén teljesített szolgálatot. Nős és egy gyermek édesapja.

Szilvási Józsefet elutazása előtt fogadta Palotay Sándor testvér, a Szabadegyházak Tanácsa elnöke. Testvérünk szeptember 21-én utazott el. Az Egyháztanács nevében Szakács József, Zarka Dénes és Oláh Károly testvérek bocsátották útjára Szilvási József testvért.

A kitartó reformátor

A 13. rész mintegy függelékként foglalkozik Nehémiás második judai utazásával, és munkásságával. 13:4–31 minden kétséget kizáróan Nehémiás egykorú lejegyzése. Aránylag pontos kormeghatározó adatot találunk 13:28-ban. Nehémiás visszatérése akkor történt, amikor Jójáda, Eljásib fia volt a főpap. (Az is elképzelhető azonban, hogy ebben az időben már Jóhanán, Eljásib unokája töltötte be ezt a tiszteletet.)

A főpapi család kezdetben támogatta Nehémiás reformtörekvéseit, amikor azonban Nehémiás (Eszdrás hasonlóan) kinyilvánította, hogy helyteleníti az idegenekkel való keveredést, úgy tűnik, hogy éppen a főpapi családban talált a legnagyobb ellenállásra.

Nehémiás — ígéretéhez híven — visszatért Artahaszta udvarába 12 évi judai helytartósága után (13:6). Ahogy kitérte lábát Judából, erőre kapott az ellenpropaganda. Ennek irányítói első sorban azok voltak, akik rokonságba kerültek az idegenekkel, és nem akarták ezt a kapcsolatot megszakítani, vagy az esetlegesen megszakított kapcsolatokat vissza akarták állítani. Eljásib főpap úgy érezte, itt az ideje, hogy mellőzött helyzetéből fölemelkedjék, és ő állt élére az ellenakciónak. Eljásib — amint erre már utalás történt — mellőzve, sőt sértve érezhette magát, hisz Nehémiás nem vonta be a tárgyalásokba, a gyűlések, felvonulások alkalmával nem jelölt ki számára a főpapot megillető helyet. Az a Nehémiás, aki Zerubbábel tekinteti példaképének, Jósua egykori ellenségeskedésére emlékezve nem is biztos, hogy főpapnak ismerte el Eljásibot, aki Jósua leszármazottja volt. Akár Eljásib volt még a főpap ebben az időben, akár a fia, az biztos, hogy a főpapi család igekezelt kihasználni az alkalmat arra, hogy visszaszerezze előjogait és érvényesítse saját elképzeléseit. Ez a „saját elképzelés” legszembetűnőbben az idegen asszonyok kérdésében ütközött Nehémiás nézeteivel. Hogy hatóság példát állítson a nép elé, Jójáda egyik fia, Wellhansen szerint Manassé, Szanballat lányát vette feleségül. A péld-

da hatott. Fokozta az idegenekkel való barátkozást az is, hogy Tóbijjá, Eljásib hozzájárulásával Jeruzsálemba költözött, mi több: Eljásib a templomban jelölt ki rezidenciáját. Teljes „rendszer-változás” állt be Judában. Minderről értesülve Nehémiás újabb szabadságot kért Artahaszattól, hogy rendbehozza Judát. Tevékenységét Tóbijjá kilakoltatásával kezdi. Ezzel teljesen elszigeteli magát a főpapi családtól, és jelzi, hogy előtte nem számít a rang. Tóbijjá valószínűleg nem várja be Nehémiás megérkezését, akitől van oka félni. Minden bizonnyal Nehémiás egyszerűen mindent kidobáltat Tóbijjá templomi lakosztályából. Ezután elrendeli, hogy pontosan fizesse be mindenki a papi járandóságokat. Összegyűjti a levítákat, akik tized hiányában vidékre szállingóztak, és új raktárosokat nevez ki. Betiltja a szombati piacozást. Meglátogat olyanokat, akik idegenekkel házasodtak össze, és gyermekeik már nem is tudnak zsidóul beszélni. Ő maga így vall erről: „megszidtam és átkoztam őket, sőt egyeket meg is vertem.” Megeskette őket az élő Istenre, hogy nem adják fiaikat és leányaikat vegyes házasságra. (Arról azonban itt sincs szó, hogy a családok föl bomlottak, és hogy a zsidó férfiak elküldték idegen feleségeiket.)

Ezsdrás és Nehémiás könyvét vizsgálva befejezésül hadd utaljak a fogság előtti állapotokra. A választott nép elfordult a kiválasztó Istentől. Úgy vélték Ábrahám fiai, hogy Isten megelégszik azzal, hogy a szentélyben lakozik. Az élő Isten azonban nem zárható falak közé. A mindennapi áldozásnál jobban kedveli a bűnbánó szívet. Bűnbánatról pedig a fogságot megelőző időben nem-igen beszélhetünk a választott nép körében. Isten is elfordul tőlük. Amikor a templom már romokban áll, és a nép fogságban görnyed, rádöbbennek bűnösüklükre, és érzik, hogy szükségük van a szabadító Urra. A szabadítás megtörténik. A Perzsa Birodalomban lehetővé válik a hazatérés és a restauráció. Mindez nem az Achaimenidák műve, hanem Istennek, a Történelem Urának cselekvése.

Ifj. Almási Mihály

Kelj fel!

Lukács 7:14.

Ha temetési menetet lát az ember, az mindig szomorúságot ébreszt a szívében. Ilyenkor a halál, az elmúlás sötét borlata üli meg az ember lelkét. Egy ilyen temetési menet vonul végig Nain városán a temető birodalma felé. Aki a koporsóban fekszik, egy ifjú. Az élet fájáról virágban téple le a kegyetlen halál. A koporsó után egy ösztört szívű özvegyasszony halad. Kísérői a gyászban, szomorúságában osztozó ismerősök. Vigasztalják, de a szavak kevésnek bizonyulnak. Gyámolítóját, támogatóját, egyetlen, szeretett fiát veszítette el. Zokogva hullanak az özvegy könnyei. Szívet-lelket megmozgató egy ilyen szomorú temetési menetnek a látása.

Ugyanekkor a város ellenkező irányából egy másik embercsoport közeledik. Elöl egy szelíd, alázatos arcú ember halad. Ruhája olyan, mint a kísértőé, de szeméből, arcából megnyugtató erő sugárzik. Ez a csoport egy boldog embercsoport, öröm sugárzik az arcokon, mivel egy csodálatos gyógyításnak voltak a tanúi, amit a szeretett Mester vitt véghez.

A két menet a város szívében találkozott. A gyászoló menet nem tudta, hogy az élet és halál ura állt meg előttük. Amikor Jézus meghallotta az özvegy sirását, meglátta arcán a szomorúságot és a fájdalmat, megkényőült rajta. Oda ment a koporsóhoz. A gyászoló nép szemében ott volt a kérdés: vajon mit akar ez a halottal? Miért állította meg a menetet? Vigasztalni akarja az özvegyet?

De nem szánakozó, vigasztaló szavak hangzottak. Más történt, meglepő, váratlan esemény. Jézus rákiáltott a halott ifjúra: „Ifjú, néked mondom: kelj fel!” Zengő, hatalmat hordozó, szárnyaló hang volt ez. A halott ifjú felült koporsójában, és kezdett szólni. Micsoda öröm, micsoda boldogság töltötte el az anyja szívét! Visszakapta egyetlen gyermekét. Az új életre kelt ifjú bizonyára engedelmes, örmfakasztó jó gyermeke, támasza lett újból az édesanyjának.

Eddig a történet. De ez a történet a

mai időkben is számtalan változatban megismétlődik. Ma is sok-sok ifjú indul el az élet útján. Életerős, magabiztos, vidám, tervekkel, reményekkel tele. Sok közülük — az élet rendje, valamint a gyermeki kötelesség törvénye szerint — özvegy édesanyjának egyetlen támasza. Mennek-mennek, legtöbbször a saját elgondolásaik szerint, szívárványszínes terveket szőve, nem gondolva arra, hogy e földi élet országútján nem mind arany, ami fénylik. Hányan lesznek az élet útján hűtlenné az atyai és anyai házhoz! Hányan szegik meg a gyermeki kötelesség törvényét, amikor megvonják a szülőtől a támogatást! A naini ifjú feltehetően nem ilyen volt. Ezt Jézus is jól tudta és látta. Lát téged is. A te utad végcélja is az elmúlás felé vezet. De milyen lelkiállattal haladsz ezen az úton? A bűn köteleivel megkötözött-e? Vagy attól már megszabadulva? Ha a bűn kötelei még a kárhozathoz kötnek, akkor te is a halál koporsójában fekszel. Hogy abból megszabadulj, néked is találkoznod kell Jézussal. Feléd is el kell hangoznia életre hívó szavának. Téged is — bizonyára a meg-szorodott szívvel — megkönnyezett már édesanyád, mert csak az evilági dolgok érdekelnék, és nem gondolsz az elmúlásra. Lehet, hogy édesanyád sirása, zokogása sem tudja megmozgatni halálba dermedt lelkedet. Miért hagyod lelkedet eltemetni a megsemmisülés örvényébe? Hisz van a lelki halálból feltámadás. Feléd is hangzik Jézus életre hívó szava: „Ifjú, néked mondom: kelj fel!” Jézusnak nem közömbös, hogy téged a halál hatalmába akar keríteni örökre. Engedd, hogy ő visszaadja téged annak, aki a földön legjobban szeret és sajnál: édesanyádnak, hogy öröme, támasza, segítője, betegségében pedig ápolója légy, mert ez szent kötelesség édesanyáddal szemben! Jézus azért akar megajándékozni az új élettel, hogy méltó módon teljesítsd az isteni parancsot: „Tiszteld atyádat és anyádat, amint megparancsolta néked az Úr, a te Istened; hogy hosszú ideig élj, és hogy jól legyen a dolgod azon a földön, amelyet az Úr, a te Istened ad tenéked.”

Somogyi János